

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
КОНСТИТУЦИЯ СУДЫ
БИЛГЕЛӘМӘСЕ**

Татарстан Республикасы Конституция судының 2018 елның 11 июлендәге 14-О номерлы билгеләмәсен рәсми аңлату турында гражданка В.М. Омарова үтенечнамәсен карауга алудан баш тарту хакында

Казан шәһәре

2019 елның 5 марты

Татарстан Республикасы Конституция суды, Рәисе Ф.Г. Хөснетдинов, судьялары Ф.Р. Волкова, Л.В. Кузьмина, Э.М. Мостафина, Р.Г. Сәхиева, А.Р. Шакараев составында,

суд утырышында «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 44 статьясы нигезендә гражданка В.М. Омарова мөрәжәгатен алдан өйрәнгән судья Р.Г. Сәхиева бәяләмәсен тыңлаганнан соң

ачыклады:

1. Татарстан Республикасы Конституция судына гражданка В.М. Омарова Татарстан Республикасы Конституция судының 2018 елның 11 июлендәге 14-О номерлы билгеләмәсен рәсми аңлату турында үтенечнамә белән мөрәжәгать итте, аның белән мөрәжәгать итүчегә «Торак урын һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә субсидияләр һәм айлык акчалата түлүүләр бирү системасында мәгълүмати хезмәттәшлек итү турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2005 елның 22 гыйнварындагы 20 номерлы карары белән расланган Торак урын һәм коммуналь хезмәтләр өчен түләүгә субсидияләр һәм айлык акчалата түлүүләр бирү системасында катнашучы оешмалар арасында мәгълүмат алмашу тәртибенең (алга таба — Тәртип) 2, 3 һәм 6 пунктлары, тулысынча аталган карар, шулай ук «Татарстан

Республикасы Министрлар Кабинеты карарларын һәм күрсәтмәләрен бастырып чыгару һәм аларның үз көченә керү тәртибе турында» Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2002 елның 5 сентябрәндәге 524 номерлы карарының 4 пунктындагы беренче абзацы белән үзенә конституциячел хокуклары һәм ирекләре бозылуга карата шикәятен карауга алудан баш тартылды.

Үз мөрәжәгатендә ул Татарстан Республикасы Конституция судының 2018 елның 11 июлендәге 14-О номерлы билгеләмәсен аңлатуны һәм түбәндәге сорауларга җавап бирүне сорый:

— халыкка торак-коммуналь хезмәтләр күрсәтә торган оешмалар тиешле документлар белән мәгълүмат тапшырганда аның конкрет граждан мөнәсәбәтендә кулланылуын (кагылышлы булуын) расларга тиешме;

— дөгъва белдерелгән нормада Татарстан Республикасы Конституциясенә туры килү-килмәү мәсьәләсендә билгесезлек юк дип шул исәптән Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты хокукый җайга салудагы житешсезлекне мондый кимчелекне тудырган юридик-техник хатаны төзәтү юлы белән бетерергә тиеш булуын исәпкә алып танылганмы.

2. Татарстан Республикасы Конституция суды гражданка В.М. Омарова үтенечнамәсен өйрәнәп, аны карауга алу өчен нигезләр тапмый.

«Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 77 статьясы нигезендә Татарстан Республикасы Конституция суды карарына рәсми аңлатма, аерым алганда, Татарстан Республикасы Конституция судына мөрәжәгать итү хокукына ия затның үтенечнамәсе буенча бары тик Татарстан Республикасы Конституция судының үзе тарафыннан үз утырышында гына бирелә. Татарстан Республикасы Конституция суды билгеләп үткәнчә, рәсми аңлатма, күрсәтелгән Законның 68 статьясы белән үзара бәйләнештә әлегә норманың мәгънәсе буенча, суд карарын гади кабатлау гына була алмый һәм тиешле норматив хокукый актның конституциячеллеген Татарстан Республикасы Конституция суды башкарган тикшерү чикләреннән чыкмаска тиеш

(2001 елның 4 октябрэндәге 5-О номерлы, 2005 елның 14 декабрэндәге 11-О номерлы һ.б. билгеләмэләр).

Россия Федерациясе Конституция Суды шулай ук берничә тапкыр рәсми аңлатма бирү турындагы үтенечнамә, әгәр анда бирелгән сораулар карарны асылда ничек тә булса өстәмә аңлатуны яисә яңа хокукый позицияләр формалаштыруны таләп итмәсә, карала алмый дип билгеләгән иде (2010 елның 20 апрелендәге 593-О-Р номерлы, 2013 елның 24 сентябрэндәге 1270-О-Р номерлы, 2013 елның 24 декабрэндәге 1928-О-Р номерлы, 2018 елның 24 апрелендәге 1110-О-Р номерлы һ.б. билгеләмэләр).

2.1. Гражданка В.М. Омарова шикаятен карауга алудан баш тартып, Татарстан Республикасы Конституция суды үзенең 2018 елның 11 июлендәге 14-О номерлы билгеләмәсендә шуну күрсәтте: Тәртипнең 6 пункты белән, аерым алганда, индивидуаль торак фондта яки күпфатирлы торак фондта яшәүче гражданнар белән турыдан-туры төзелгән килешүләр буенча халыкка торак-коммуналь хезмәтләр күрсәтүче оешмаларның һәм Татарстан Республикасы Хезмәт, халыкны эш белән тәмин итү һәм социаль яклау министрлыгының муниципаль берәмлекләрдәге территориаль органнарының яки «Республика матди ярдәм (компенсация түләүләре) үзәге» дәүләт казна учреждениесенең хезмәттәшлек итү механизмы билгеләнгән. Күрсәтелгән оешмалар Тәртипнең 6 пунктындагы 8 пунктчасы нигезендә «Республика матди ярдәм (компенсация түләүләре) үзәге» дәүләт казна учреждениесенә, аерым алганда, гамәлдә күрсәтелгән торак-коммуналь хезмәтләр өчен хисапланган түләүләр, коммуналь хезмәтләрне өзү факты, коммуналь хезмәтләрне тоташтыру факты турында мәгълүмат тапшырырга тиеш. Шуның белән Татарстан Республикасы Конституция суды дөгъвалана торган нормалар үзара бәйләнештә һәм аларны системалы аңлатудан чыгып, индивидуаль торак фондта яки күпфатирлы торак фондта яшәүче гражданнар белән турыдан-туры төзелгән килешүләр буенча халыкка торак-коммуналь хезмәтләр күрсәтүче оешманың вәкаләтле органга гамәлдә күрсәтелми торган хезмәтләр яки гражданнар белән килешү төзелмәгән хезмәтләр турында

мәгълүматлар тапшыру мөмкинлегенә юл куймыйлар дип ассызыклады. Өстәвенә, Татарстан Республикасы Конституция суды элегрәк тә үз карарларында үзенә хокукый табигате буенча гражданнарга ташлама-субсидияләр бирү турында карар кабул итә торган органга идарәче оешмалар тапшыра торган күрсәтелгән нормалар белән билгеләнгән мәгълүматлар исемлеге тулы һәм аны ирекле аңлату мөмкинлегенә юл куелмаган дип билгеләп үткән иде (2016 елның 28 декабрәдәге 27-О номерлы билгеләмә). Татарстан Республикасы Конституция суды шулай ук Тәртипнең 2 пункттында саналган катнашучы оешмаларның күрсәтелгән ведомстволар белән хезмәттәшлек итү тәртибе турында килешүләр төзү тиешлеген регламентлаштыручы дөгъвалана торган 3 пункты андый килешүдә катнашучыларның үз вакытында булмаган (ышанычсыз) мәгълүмат тапшырган өчен җаваплы булуын ачык билгели дип күрсәтте. Шунның белән тиешле мәгълүматлар законнарда билгеләнгән срокта тапшырылырга һәм тулы, төгәл һәм дөрәс мәгълүматны үз эченә алырга тиеш.

2.2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының кеше һәм граждан хокукларын һәм ирекләрен яклау мәсьәләләре буенча да, кеше һәм граждан хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы мәсьәләләр буенча да кабул ителгән норматив хокукый актларының үз көченә керү тәртибе буенча гражданка В.М. Омарова мөрәжәгатенә килгәндә, Татарстан Республикасы Конституция суды Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2002 елның 5 сентябрәдәге 524 номерлы карарының 4 пункттындагы дөгъвалана торган беренче абзацындагы тәгъбир дәүләт хакимияте органнарының норматив хокукый актларын бастырып чыгару һәм аларның үз көченә керүе мәсьәләләрен җайга сала торган федераль һәм республика законнары нормаларына нигезләнгән дип билгеләп үтте.

Шулай итеп, Татарстан Республикасы Конституция судының 2018 елның 11 июлендәге 14-О номерлы билгеләмәсенә эчтәлегә һәм мәгънәсә җитәрлек дәрәжәдә ачык чагылдырылган, Россия Федерациясенә гамәлдәге законнары һәм Татарстан Республикасы Конституциясе

нормаларына тулысынча таяна һәм алар буенча нинди дә булса хокукый билгесезлек юк. Шуңа бәйле рәвештә Татарстан Республикасы Конституция судының күрсәтелгән билгеләмәсе яңа хокукый позицияләр формалаштыруны, өстәмә тәфсилләүне яисә аныклауны таләп итми.

Бәян ителгәннәр нигезендә, «Татарстан Республикасы Конституция суды турында» Татарстан Республикасы Законының 6 статьясына, 46 статьясындагы беренче өлешенә 3 пунктына, 66 статьясындагы бишенче өлешенә, 69, 72, 73 һәм 77 статьяларына таянып, Татарстан Республикасы Конституция суды

билгеләде:

1. Татарстан Республикасы Конституция судының 2018 елның 11 июлендәге 14-О номерлы билгеләмәсен рәсми аңлату турында гражданка В.М. Омарова үтенечнамәсен карауга алудан баш тартырга.

2. Бу мөрәжәгать буенча Татарстан Республикасы Конституция суды Билгеләмәсе катгый һәм аңа карата шикаять бирелми.

3. Әлеге Билгеләмәнең күчermәсен гражданка В.М. Омаровага һәм Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына жиберергә.

4. Әлеге Билгеләмә «Татарстан Республикасы Конституция суды хәбәрләре»ндә басылып чыгарга тиеш.

№ 7-О

**Татарстан Республикасы
Конституция суды**